

Talousarvioaloite TAA 70/2017 vp

Pekka Haavisto vihr ym.

Talousarvioaloite määrärahan lisäämisestä varsinaiseen kehitysyhteistyöhön (125 000 000 euroa)

Eduskunnalle

Hallituksen budjettiesityksessä pidetään voimassa mittavat varsinaiseen kehitysyhteistyöhön kohdistuvat leikkaukset ja toimeenpannaan hallituksen vuonna 2016 kehysriihessä päättämät 25 miljoonan euron lisäleikkaukset. Näillä päätöksillä kehitysyhteistyön rahoitustaso putoaa kauas YK:n suosittamasta 0,7 %:n tasosta. Budjettikirjan arvio on, että ensi vuonna kehitysyhteistyön osuus BKT:sta on 0,38 prosenttia. Vuonna 2014 Suomi saavutti jo 0,6 prosentin tason mm. päästöhuutokauppatuloja kehitysyhteistyöhön ohjaamalla.

Kehitysyhteistyön tavoite on köyhyyden ja eriarvoisuuden poistaminen ja kestävä kehityksen edistäminen. On tärkeää varmistaa, että Suomi uskottavasti tavoittelee hallitusohjelmaan kirjattua kansainvälistä 0,7 prosentin tavoitetta ja että kehitysyhteistyöllä autetaan edelleen kaikkein köyhimpiä ihmisiä ja 0,2 prosentin bruttokansantulo-osuus ohjataan kansainvälisten sitoumustemme mukaisesti köyhimmille LDC-maille.

Monet keskeiset kehitysyhteistyön kansalaisjärjestöt ovat joutuneet leikkaamaan toimintojaan, kun niiden rahoitukseen on kohdistunut jopa 40 prosentin leikkaukset. Tämä on vastoin itsenäisten ohjelmatukijärjestöjen toimintaa koskevien evaluaatioiden tuloksia, joissa todetaan kansalaisjärjestöjen työ kustannustehokkaaksi ja monipuolisia tuloksia myös vaikeissa olosuhteissa toimittaessa saavuttavaksi. Hallituksen esityksessä kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyölle ollaan kanavoimassa 65 miljoonaa euroa eli noin 7 prosenttia kaikesta Suomen kehitysyhteistyöstä.

Kehitysyhteistyön finanssisijoitusten momentille myönnetään 130 000 000 euroa, joka on noin 15 prosenttia Suomen kaikesta kehitysyhteistyön rahoituksesta. Hallitus ohjaa näin ollen merkittävän summan kehityksen ulkopuolisena määrärahana kehitysyhteistyön finanssisijoituksiin. Finanssisijoituksilla voi olla paikkansa osana kehitysyhteistyötä, mutta niiltä tulee vaatia samaa tuloksellisuutta, läpinäkyvyyttä ja ihmisoikeuksien edistämistä kuin mitä edellytetään muultakin kehitysyhteistyöltä.

Vuoden 2015 aikana myös Suomi koki mittaluokaltaan ennennäkemättömän pakolaiskriisin. Siihen vastatessaan Suomi on korostanut konfliktien ja kriisien vastaamiseen jo niiden alkulähteillä ja ongelmien juurisyihin puuttumista. Kehitysyhteistyö ja humanitaarinen apu ovat tehokkaita keinoja kriisien ennaltaehkäisyssä ja niiden ratkaisemisessa. Myös Suomen rauhanvälityksen tuki kanavoidaan kehitysyhteistyömäärärahojen kautta.

Talousarvioaloite TAA 70/2017 vp

Leikkauksilla on väistämättä vaikutuksia miljoonien ihmisten elämään kehitysmaissa ja myös Suomen imagoon ja vaikutusvaltaan kansainvälisessä yhteistyössä sekä asemaamme pohjoismaisena toimijana. Nykyisen kehitysrahoituksen tasolla Suomen tuki monelle YK-järjestölle jää vaatimattomaksi, ja se vaikuttaa myös suomalaisten mahdollisuuksiin vaikuttaa YK-järjestöjen toimintaan. Suomi on vuosia ollut yksi YK:n ympäristöohjelma UNEP:n suurimpia rahoittajia, ja meillä on ollut järjestössä kokoamme suurempi painoarvo. UNEP:n rahoituksen hiipuminen on esimerkki huonosti valitusta säästökohteesta kansainvälisissä järjestöissä. Ympäristö- ja ilmastokysymysten tulisi säilyä suomalaisena prioriteettina. Leikkaukset ovat kohdistuneet rajuina myös YK:n kehitysjärjestöön UNDP:hen, jolla on tärkeä rooli mm. YK:n maaohjelmien koordinaatiossa.

YK:n hyväksymät kestävä kehityksen tavoitteet sekä Pariisin ilmastopöytäkirja edellyttävät kehittyneiltä mailta lisää rahoitusta ilmastomuutoksen torjuntaan. Edellisen hallituksen aikana luotiin yksi innovatiivisista kehitysyhteistyön rahoitusvälineistä, päästöhuutokauppatulojen käyttäminen kokonaisuudessaan kehitysrahoitukseen, ennen kaikkea kansainvälisiin ilmasto- ja ympäristöhankkeisiin. Tämä suomalainen innovaatio on saanut laajaa kiitosta maailmalla. Budjettiesityksessä jätetään käyttämättä mahdollisuus päästöhuutokauppatulojen edes osittaisesta kanavoimisesta kehitysyhteistyöhön.

Mittavat leikkaukset vähiten kehittyneissä maissa asuvien ihmisten tukeen sotivat vahvasti myös sitä periaatetta vastaan, että ihmisiä autettaisiin heidän kotimaissaan tai lähialueillaan. Kehitysyhteistyöllä on luotu elämisen mahdollisuuksia, näköaloja ja toivoa sinne, missä olosuhteet ajavat ihmisiä sotien, nälänhädän tai ympäristömuutosten ajamaan pakolaisuuteen.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta lisää 125 000 000 euroa momentille 24.30.66 varsinaiseen kehitysyhteistyöhön.

Helsingissä 29.9.2017

Pekka Haavisto vihr
Touko Aalto vihr
Outi Alanko-Kahiluoto vihr
Hanna Halmeenpää vihr
Satu Hassi vihr
Emma Kari vihr
Johanna Karimäki vihr
Jyrki Kasvi vihr
Krista Mikkonen vihr
Ville Niinistö vihr
Olli-Poika Parviainen vihr
Jani Toivola vihr
Antero Vartia vihr
Ozan Yanar vihr